

Kinderen (jongeren) en autisme (ASS - autismspectrumstoornissen)

Kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum horen er helemaal bij.

- Karel is altijd het eerst binnen en gaat op dezelfde plek zitten.
- Machiel weet alles over vliegtuigen
- Inge lacht niet mee als er een grapje gemaakt wordt
- De jongeren moeten vaak lachen om de (moeilijke) woorden die Peter gebruikt
- Chris staat vaak alleen
- Lia kijkt je nooit aan
- Berthel krijgt een woedeaanval bij een kringspelletje dat wat chaotisch verloopt

Autisme heeft ingrijpende gevolgen voor de ontwikkeling van kinderen. Het leren begrijpen van de wereld waarin ze opgroeien, kost hen meer moeite.

Binnen de gemeente is een grote verscheidenheid aan mensen. Ieder is anders. Dat geldt ook voor kinderen en jongeren met ASS. Er zijn individuele verschillen in de manier waarop autisme zich uit. Toch is de aard van de stoornis steeds hetzelfde: stoornissen in het sociale contact, vooral in de sociale wederkerigheid, verbale en non-verbale communicatie, verbeeldend vermogen en een opvallend beperkt repertoire van interesses en activiteiten. In de praktijk betekent dat jongeren met ASS te maken *kunnen* hebben met:

- zich moeilijk of niet kunnen verplaatsen in een ander
- alle taal letterlijk nemen - een grapje of abstract taalgebruik komt vaak niet over
- moeite met verbanden leggen tussen verschillende situaties
- trage informatieverwerking
- moeite met veranderingen
- lastig vinden om zelf mogelijkheden en oplossingen te bedenken
- gevoelig voor prikkels en onrust

Ook in onze gemeente zijn er kinderen en jongeren die te maken hebben met ASS problematiek. Ze mogen hun plekje in de gemeente innemen. Ook zij hebben behoefte aan contact en komen naar catechisatie of jeugdwerk. Om deze jongeren passende aandacht te bieden, zijn er een aantal richtlijnen opgesteld. Deze zijn van belang voor iedereen die kinderen of jongeren met deze problematiek tegenkomt. In het bijzonder voor leidinggevenden in het jeugdwerk.

Ouders zijn de belangrijkste informatiebron als het gaat om hun eigen kinderen. Een open relatie met ouders kan veel problemen voorkomen. Uiteraard moet dit niet achter de rug van het kind om gebeuren. Jongeren kunnen voor een groot deel zelf benoemen wat zij nodig hebben.

Belangrijk:

- Hoe ga ik als jeugdwerkleider om met zich anders gedragende kinderen?
- Hoe ga ik om met bepaald gedrag? (ASS kenmerken niet direct duidelijk)
- Ouders informatie vragen als er onzekerheid is over de aanpak.

- Jeugdwerk of catechisatie is/wordt een vertrouwde omgeving voor het kind en is een plek waar ouders hun kind met vertrouwen naar toe kunnen brengen.

Tips:

- Verdiep je in de jongeren. Iedereen mag er zijn!
- Zorg voor structuur gedurende de avond/activiteiten. (Ook goed voor de andere kinderen.)
- Probeer ook structuur aan te bieden in bijvoorbeeld pauzes, leg uit wat en hoe, duidelijk en helder, overzichtelijk.
- Geef tijd om de gegeven informatie te verwerken, geef duidelijke richtlijnen over wat er die avond gaat gebeuren
- Als er activiteiten zijn, die afwijken van het programma, deze op tijd en duidelijk uitleggen.
- Licht ouders in over onverwachte programma's / verrassingsprogramma's zodat ze hun kind er op voor kunnen bereiden. "Weten maakt gelukkiger".
- Consequent zijn in afspraken handhaven is belangrijk.
- Toon begrip. Ook als het kind bijvoorbeeld niet in de kring wil zitten, maar liever wat achteraf in rustiger sfeer.
- Sommige kinderen willen graag een vaste plaats. Vraag van de andere clubleden dit te accepteren.
- Wees rustig, ga in moeilijke situaties niet in discussie, maar bespreek het op een ander tijdstip.
- Humor is anders/wordt anders beleefd.
- Bijbelverhalen worden vaak letterlijk opgevat. Worden er gedetailleerde vragen gesteld, wees dan alert.
- Eenduidige vragen en opdrachten, bij bijvoorbeeld de verwerking van het Bijbelverhaal, voorkomt paniek.
- Praten over geloof is moeilijk.
- Niet ieder kind wil in de groep persoonlijk aangesproken worden.
- Een één op één gesprek kan veel verduidelijken en rust geven.

Deze brochure is niet meer dan een begin. Het is aan te bevelen om je als jeugdleider, maar ook als gemeentelid wat meer in deze problematiek te verdiepen. Hieronder staan een paar websites en de titels van twee brochures waar veel materiaal te vinden is. Deze zijn zeer aan te bevelen.

Zie verder:

www.kleopasgemeente.nl/JAT

www.helpendehanden.nl/autismeindekerk

www.autismeinfocentrum.nl

Helpende Handen e.a.; Autisme in het jeugdwerk - brochure voor leidinggevend (à 7,50 euro)

Helpende Handen e.a.; Autisme in de kerk - brochure voor ambtsdragers (à 7,50 euro)

De laatste twee brochures zijn te bestellen bij: Helpende Handen, postbus 404, 3440 AK Woerden.